

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Jastrzębiu Zdroju wyrokiem z dnia 18 grudnia 2015r. w sprawie o sygn. akt. II K 487/15 uznał oskarżonego M. S. za winnego tego że: w okresie od maja 2012r do sierpnia 2012r. od lipca 2013r. do listopada 2013r. od stycznia 2014r. do sierpnia 2014r. od października 2014r. do lutego 2015r. w P. woj. (...) będąc zobowiązany mocą ustawy i prawomocnym wyrokiem do lożenia na utrzymanie syna A. Ś. uporczywie uchylał się od tego obowiązku przez co naraził go na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych tj. czynu z art. 209 § 1 kk i za to na podstawie art. 209 § 1 kk skazał go na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd na podstawie art. 627 kpk obciążył oskarżonego kosztami postępowania tj. wydatkami w kwocie 144,95 zł i opłatą w kwocie 180 zł.

Apelację osobistą wniósł oskarżony i zaskarżył orzeczenie w całości Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyrok mogącą mieć wpływ na jego treść polegający na stwierdzeniu, że pozostawianie oskarżonego na wolności jest całkowicie bezużyteczne. Podnosząc powyższy zarzut, wniósł o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu gdyż zdaniem obrony nie miał on możliwości wywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego. Ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja oskarżonego nie zasługuje na uwzględnienie w stopniu oczywistym. Zważyć należy, że orzeczenie o skazaniu oskarżonego za przestępstwo z art. 209 § 1 kk w świetle dowodów zgromadzonych w sprawie jest zdecydowanie prawidłowe.

Zdaniem Sądu odwoławczego zachowanie oskarżonego M. S. w okresie objętym zarzutem aktu oskarżenia (w okresie od maja 2012r do sierpnia 2012r. od lipca 2013r. do listopada 2013r. od stycznia 2014r. do sierpnia 2014r. od października 2014r. do lutego 2015r.) wpłynęło znacząco na ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i znalazło swój wyraz w końcowym orzeczeniu Sądu I instancji o skazaniu oskarżonego. Ocena Sądu meriti, została dokonana z racjonalnym odniesieniem się do wszystkich zgromadzonych w sprawie dowodów i ujawnionych w sprawie okoliczności, a tym samym jest prawidłowa.

Sąd wykazał oskarżonemu M. S. uporczywość w jego działaniu, a właściwie zaniechaniu na szkodę małoletniego syna A. Ś.. Nie ulega wątpliwości, że niezbędnym warunkiem przypisania sprawcy przestępstwa z art. 209 § 1 kk jest przyjęcie, iż jego zachowanie jest powtarzalne, nacechowane złą wolą i nieustępliwe. Musi być ono też umyślne. Sąd w swych pisemnych motywach wyroku wskazał dlaczego w inkryminowanym okresie na szkodę syna zachowanie oskarżonego polegające na niepłaceniu alimentów było uporczywe i naznaczone złą wolą. Sąd Rejonowy ustalił, iż oskarżony w tym czasie pracował dorywczo uzyskując dochód około 2000 zł miesięcznie, jest mechanikiem samochodowym, w okresach: od 18.10.2011r. do 14.03.2012r. i od 14 .03.2012r. do 19.06.2013r. był zarejestrowany w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna, utrzymywał dwoje dzieci pochodzących ze związku małżeńskiego , nie interesował się losem syna A., nigdy go nie widział i w jakikolwiek sposób nie łożył na jego utrzymanie. Jednocześnie Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że oskarżony miał możliwości zarobkowe, jest bowiem zdrowym, silnym mężczyzną. Posiada wykształcenie mechanika samochodowego, które jest zawodem poszukiwanym na rynku pracy, nadto jego stopa życiowa jest wysoka o czym świadczy jego sposób noszenia się, posiadanie drogiego zegarka, poruszanie się drogim samochodem. Te ostatnie okoliczności wynikały nie tylko ze spostrzeżeń dokonanych na rozprawie przez Sąd orzekający w sprawie, ale także z zeznań świadka – matki małoletniego pokrzywdzonego, która w sposób konkretny wskazała, że gdy pozostawała w konkubinacie z oskarżonym, żył on w dostatku i dysponował pieniędzmi. Sąd poczynił szereg ustaleń niezbędnych do przypisania M. S. winy. W szczególności Sąd I instancji ustalił, iż zachowanie oskarżonego nosiło cechy uporczywości- co jest niezbędnym warunkiem do przypisania oskarżonemu winy i sprawstwa z art. 209 § 1 kk. Konstatacja Sądu I instancji znajduje oparcie w materiale dowodowym zebranym w sprawie zeznaniach M. Ś., dokumentacji zgromadzonej w sprawie jak i samych wyjaśnieniach oskarżonego. Oskarżony sam nie wskazał

żadnych wiarygodnych faktów, które wskazywałyby na to, iż przyczyniał się do utrzymania syna A. lub, by nie miał możliwości zarobkowania. Zarzuty podniesione przez niego w apelacji są w zasadzie sprzeczne i wykluczające się. Raz bowiem twierdzi, że otrzymuje stałe dochody w wysokości około 2000 zł miesięcznie i łoży na utrzymanie pozostałych dzieci, by następnie twierdzić, że nie wywiązywał się z obowiązku alimentacyjnego wobec syna A. Ś. gdyż nie miał możliwości płacenia alimentów. Tłumaczenia oskarżonego świadczą zatem o tym, że różnicuje on własne dzieci: na te, które zasługują na utrzymywanie i na te, którym według oskarżonego środki na utrzymanie nie są potrzebne. Taka postawa oskarżonego mimo świadomości, że ma zasądzone alimenty na syna A. Ś. w wysokości 1000 zł, świadczy o uporczywości i negatywnym nastawieniu do dziecka, którego nigdy nawet nie chciał zobaczyć. Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, że oskarżony tak naprawdę nie przyczyniał się w żaden sposób do utrzymania syna A., nie partycypował w kosztach utrzymania dziecka, a tym samym naraził ich na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Sąd ten wyciągnął również prawidłowy, logiczny wniosek, iż oskarżony pracował chociażby na czarno, a zarobionymi pieniędzmi powinien był dzielić się ze swoimi dziećmi po równo, nie pomijając żadnego z nich. Skoro świadomie pomijał jednego z synów, przez długi okres czasu, nigdy nie dając matce dziecka jakichkolwiek pieniędzy na utrzymanie syna, to świadczy to o jego złej woli, uporczywości i negatywnym nastawieniu do obowiązków jakie z mocy prawa ciąży na ojcu. Nie ulega wątpliwości, że postawa oskarżonego, które ma możliwości zarobkowe, zarabia pieniądze, jest w stanie dzielić się nimi z pozostałymi dziećmi stanowi lekceważący stosunek do ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego wobec jednego z synów. Wszystkie powyższe ustalenia organu I instancji pozwalają przyjąć, iż rzeczywiście M. S. dopuścił się przestępstwa z art. 209 § 1 kk na szkodę syna A. Ś. w inkryminowanym okresie. Pisemne motywy wyroku wskazują bowiem jakie fakty Sąd uznał za udowodnione, lub nieudowodnione, na jakich oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Sąd I instancji przedstawił w tym przedmiocie logiczny proces, który doprowadził go do wniosku o winie oskarżonego. Uzasadnienie Sądu I instancji nie zawiera braków w tym zakresie.

Sąd I instancji dokonał też prawidłowej kwalifikacji prawnej przyjmując, iż M. S. dopuścił się przestępstwa z art. 209 par. 1 kk.

Odnosząc się do orzeczonej kary – zważywszy na treść art. 447 § 1 kpk- należy przyjąć, że wymierzona została przez Sąd I instancji po rozważeniu szeregu okoliczności mających wpływ na jej wymiar. Nie można uznać jej za rażąco surową, a wręcz przeciwnie wymierzona jedna kara 8 miesięcy pozbawienia wolności na podstawie art. 209 § 1 kk mieści się poniżej połowy ustawowego progu zagrożenia za przestępstwo z art. 209 § 1 kk, który to występek jest przecież zagrożony karą od 1 miesiąca do 2 lat pozbawienia wolności.

Sąd I instancji wziął pod uwagę okoliczności łagodzące i obciążające i należycie je uwzględnił przy wymiarze kary pozbawienia wolności. Sąd podkreślił w pisemnych motywach wyroku w jaki sposób na rodzaj i wysokość kary wpłynął stopień zawinienia oskarżonego i stopień społecznej szkodliwości jego czynów. W tym kontekście orzeczona kara jest karą sprawiedliwą, która winna stanowić dla oskarżonego dostateczną dolegliwość i wdroyć go w przyszłości do przestrzegania porządku prawnego. Prawidłowo też Sąd Rejonowy uznał, iż w sprawie brak jest możliwości zastosowania instytucji warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności. Dobrodziejstwo tej instytucji może znajdować tylko i wyłącznie zastosowanie gdy kara z warunkowym zawieszeniem spełni wobec sprawcy swe cele w szczególności zapobiegnie powrotowi sprawcy na drogę przestępstwa. Nie ulega wątpliwości, że Sąd wymierzając karę i oceniając ją przez pryzmat ogólnej dyrektywy wymiaru kary określonej w art. 53 kk jak i dyrektywy szczególnej wynikającej z art. 69 kk ma nie tylko prawo ale i obowiązek uwzględniać uprzednią karalność oskarżonego oraz jego aktualną sytuację procesową, która jednocześnie pozwoli ocenić, czy kara orzeczona z warunkowym zawieszeniem jej wykonania jest wystarczająca dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary. (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7 stycznia 2009r. IV KK 368/08). Nie może ująć uwadze, że oskarżony był 12 -krotnie skazywany za przestępstwa w tym jeden raz za przestępstwo z art. 209 § 1 kk. Nie umknęło Sądowi Rejonowemu, że dotychczas wymierzone kary pozbawienia wolności za przestępstwa były pięciokrotnie warunkowo zawieszane, a mimo tego oskarżony w dalszym ciągu popełniał tożsame przestępstwa. Mimo skazania go na karę ograniczenia wolności w sprawie VII K 761/11 za przestępstwo niealimentacji na szkodę innego swojego dziecka nie wywiązywał się ze swojego obowiązku alimentacyjnego względem syna A. Ś.. Skazanie w tej sprawie

na karę wolnościową niczego go nie nauczyło. Kara wolnościowa nie zdołała zresocjalizować oskarżonego. Sąd I instancji słusznie wziął pod uwagę powyższe okoliczności i prawidłowo wysnuł wniosek, iż prawidłowa resocjalizacja oskarżonego może przebiegać tylko w warunkach izolacji więziennej. Odbywanie przez oskarżonego kary o charakterze wolnościowym w tym wypadku nie dawałoby żadnej pozytywnej prognozy, iż oskarżony nie popełni kolejnego przestępstwa.

W tym miejscu należy zauważyć, że twierdzenie Sądu I instancji o tym, że pozostawanie oskarżonego na wolności jest „bezużyteczne” nie jest zbyt szczęśliwe i nie powinno być zawarte w uzasadnieniu wyroku gdyż oskarżony mimo wszystko utrzymuje swoje pozostałe dzieci przynajmniej te pochodzące ze związku małżeńskiego. Jednakże nie zmienia to postaci rzeczy, że Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że oskarżony dopuścił się przestępstwa niealimentacji wobec małoletniego pokrzywdzonego A. Ś. i że zasługuje na karę pozbawienia wolności o charakterze bezwzględny, co wykazano wyżej.

Z tych też względów, nie podzielając zarzutów stawianych zaskarżonemu rozstrzygnięciu i uznając orzeczenie Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju za słuszne, Sąd Odwoławczy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok nie znajdując jakichkolwiek podstaw ani do zmiany zaskarżonego wyroku ani do jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Jednocześnie zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty związane z postępowaniem odwoławczym: opłatę i wydatki, które - w opinii Sądu Okręgowego- oskarżony będzie w stanie uiścić.